

List otwarty

w sprawie podjęcia pilnych działań przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Polską Komisję Akredytacyjną dotyczących standardów kształcenia w dyscyplinie psychologia

Członkowie Komitetu Psychologii Polskiej Akademii Nauk oraz dziekani i dyrektorzy instytutów prowadzących kształcenie w dyscyplinie psychologia – z niepokojem dostrzegają szkodliwe zjawiska obniżające jakość kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu psychologa, będącego zawodem zaufania publicznego. Dlatego zwracają się do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz do Polskiej Komisji Akredytacyjnej z apelem o podjęcie bardziej aktywnych działań w wyznaczaniu standardów i zapobieganiu nieprawidłowościom, które dostrzegamy.

Po pierwsze, niepokoją nas niektóre zapisy dotyczące minimów kadrowych ujęte w najnowszym rozporządzeniu MNiSzW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. 2016 poz. 1596).

Aktualna konstrukcja minimów kadrowych, pozwalająca na prowadzenie studiów psychologicznych pierwszego stopnia o profilu praktycznym przez kadrę uczelni składającą się jedynie z jednego samodzielnego nauczyciela akademickiego i pięciu doktorów, nie jest gwarantem dobrej edukacji przygotowującej do wykonywania zawodu psychologa zatrudnionego na samodzielnych stanowiskach w takich różnych obszarach jak ochrona zdrowia, edukacja, resocjalizacja, pomoc społeczna, rozwój organizacyjny, komunikacja społeczna, i in.

Ponadto, niepokoi nas, że braki w kadrze tworzącej minimum studiów pierwszego i drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, mogą być zastępowane według przelicznika: 2 doktorów mających „znaczne doświadczenie zawodowe” w miejsce 1 pracownika samodzielnego oraz 2 magistrów mających „znaczne doświadczenie zawodowe” w miejsce 1 doktora i że owe zastępniki mogą sięgać do „50% liczby osób zaliczanych do minimum”.

Uważamy, że powyższe warunki prowadzenia studiów określone w rozporządzeniu, zaniżają standardy edukacyjne w kształceniu studentów psychologii w sposób nieodpowiedzialny i szkodliwy dla wykonywania zawodu zaufania publicznego.

Po drugie, wiele uczelni prowadzących studia nie ujawnia na swoich stronach internetowych, kim są ich etatowi pracownicy wchodzący w skład minimum kadrowego i jakimi osiągnięciami akademickimi i praktycznymi (w przypadku profilu praktycznego) w zakresie psychologii mogą się oni wykazać. Nie podawanie informacji o kwalifikacjach zatrudnionych nauczycieli akademickich utrudnia ocenę oferowanych w danej uczelni studiów psychologicznych przez potencjalnych kandydatów i studentów, a w skrajnych przypadkach może prowadzić do niewłaściwego przez nich wyboru miejsca studiów, specjalności zawodowej czy promotorów prac dyplomowych.

Po trzecie, negatywnie oceniamy rozszerzający się zwyczaj dodawania słowa „psychologia” do nazwy kierunków studiów, które *de facto* nie prowadzą do uzyskania dyplomu psychologa, gdyż programy na tych kierunkach nie są związane z dziedziną nauk społecznych. Kandydaci na studia i pracodawcy zatrudniający absolwentów takich kierunków często nie zdają sobie sprawy, że kończąc studia z dziedziny nauk o zdrowiu lub nauk ekonomicznych nie nabywa

się wiedzy i kompetencji w takim zakresie i w takim stopniu, który wymagany jest do wykonywania zawodu psychologa.

Zwracamy uwagę, że przy niefunkcjonującej ustawie o zawodzie psychologa, na instytucje prowadzące nadzór oraz przeprowadzające akredytację kierunków studiów i prowadzących je jednostek akademickich spada szczególna odpowiedzialność za kształcenie psychologów. Związku z tym apelujemy o (1) podjęcie działań zmierzających do podniesienia wymagań formalnych prowadzenia studiów pierwszego i drugiego stopnia w zakresie psychologii, (2) stały monitoring dotyczący przestrzegania przez uczelnie formalnych wymogów dotyczących liczebności i kwalifikacji kadry dydaktycznej oraz (3) egzekwowanie stosowania odpowiedniego nazywania kierunków studiów i ich specjalności.

Jako środowisko, zobowiązujemy się do informowania naszych studentów, iż zgodnie ze standardami Europejskiego Certyfikatu Psychologa (*EuroPsy*), wykonywanie zawodu psychologa jest możliwe po ukończeniu co najmniej 5-letnich studiów na kierunku psychologia, np. w ramach 5-letnich jednolitych studiów magisterskich lub 5-letnich studiów dwustopniowych (3-letnich licencjackich i 2-letnich magisterskich). Jednocześnie deklarujemy, że na stronach internetowych naszej uczelni będziemy informować studentów o kwalifikacjach pracowników etatowych prowadzących zajęcia na oferowanych przez nas studiach psychologicznych.